DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)

20. juni 2002 *

I sag C-401/99,

angående en anmodning, som Schleswig-Holsteinisches Oberverwaltungsgericht (Tyskland) i medfør af artikel 234 EF har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Peter Heinrich Thomsen

mod

Amt für ländliche Räume Husum,

procesdeltagere:

Helga Henningsen,

Ute Henningsen

og

Peter Henningsen,

* Processprog: tysk.

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 7, stk. 2, og artikel 9, litra c), i Rådets forordning (EØF) nr. 3950/92 af 28. december 1992 om en tillægsafgift på mælk og mejeriprodukter (EFT L 405, s. 1),

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af formanden for Anden Afdeling, N. Colneric, som fungerende formand for Sjette Afdeling, og dommerne C. Gulmann og V. Skouris (referende dommer),

generaladvokat: P. Léger
justitssekretær: ekspeditionssekretær H.A. Rühl,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— P.H. Thomsen ved Rechtsanwalt U. Jensen

— Amt für ländliche Räume Husum ved B. Mildenstein, som befuldmægtiget

— H. Henningsen og U. Henningsen samt P. Henningsen ved Rechtsanwalt A. Piltz

— den tyske regering ved W.-D. Plessing og B. Muttelsee-Schön, som befuldmægtigede

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved M. Niejahr, som befuldmægtiget,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 7. juni 2001 er afgivet mundtlige indlæg af P.H. Thomsen, af den tyske regering og af Kommissionen,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 20. september 2001,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 22. september 1999, indgået til Domstolen den 18. oktober 1999, har Schleswig-Holsteinisches Oberverwaltungsgericht i medfør af artikel 234 EF forelagt tre præjudicielle spørgsmål om fortolkningen af artikel 7, stk. 2, og artikel 9, litra c), i Rådets forordning (EØF) nr. 3950/92 af 28. december 1992 om en tillægsafgift på mælk og mejeriprodukter (EFT L 405, s. 1).

2 Disse spørgsmål er blevet rejst under en sag mellem P.H. Thomsen og Amt für ländliche Räume Husum vedrørende en afgørelse truffet af sidstnævnte, hvorefter referencemængder i tilknytning til en mælkeproducerende bedrift, som P.H. Thomsen forpagtede, efter forpagtningskontraktens udløb blev tildelt H. Henningsen, U. Henningsen og P. Henningsen, som var blevet ejere af denne bedrift ved arv.

De relevante retsregler

Fællesskabsbestemmelserne

3 Som følge af den vedvarende uligevægt mellem udbud og efterspørgsel i mælkesektoren blev der i 1984 indført en ordning om tillægsafgift på mælk ved Rådets forordning (EØF) nr. 856/84 af 31. marts 1984 om ændring af forordning (EØF) nr. 804/68 om den fælles markedsordning for mælk og mejeriprodukter (EFT L 90, s. 10). I henhold til artikel 5c i Rådets forordning (EØF) nr. 804/68 af 27. juni 1968 (EFT 1968 I, s. 169), som ændret ved forordning nr. 856/84, opkræves der en tillægsafgift på mængder af mælk, der overstiger en referencemængde, som nærmere skal fastsættes.

4 De almindelige regler for anvendelsen af tillægsafgiften er fastsat i Rådets forordning (EØF) nr. 857/84 af 31. marts 1984 om almindelige regler for anvendelsen af den i artikel 5c i forordning nr. 804/68 omhandlede afgift på mælk og mejeriprodukter (EFT L 90, s. 13).

5 Forordning nr. 857/84 blev ophævet ved forordning nr. 3950/92, hvorved tillægsafgiftsordningen blev forlænget til den 1. april 2000, skønt det oprindeligt var bestemt, at den skulle gælde indtil den 1. april 1993.

6 Artikel 5, stk. 2, i forordning nr. 3950/92 lyder således:

»De referencemængder, som producenter, der ikke har afsat mælk eller andre mejeriprodukter i en tolvmånedersperiode, råder over, [...] overgår til den nationale reserve og vil kunne genuddeles i overensstemmelse med stk. 1. Såfremt producenten genoptager produktionen af mælk eller andre mejeriprodukter inden for en frist, der fastsættes af medlemsstaten, får han senest den 1. april, som følger efter datoen for anmodningen, tildelt en referencemængde i henhold til artikel 4, stk. 1.«

7 Artikel 7 i forordning nr. 3950/92 bestemmer:

»1. Den referencemængde, der er til rådighed på en bedrift, overdrages sammen med bedriften ved salg, bortforpagtning eller overdragelse ved arv til de producenter, som overtager den, efter regler, som medlemsstaterne fastsætter under hensyn til de arealer, der anvendes til mælkeproduktionen, eller under hensyn til andre objektive kriterier og eventuelt til en aftale mellem parterne. Den del af referencemængden, der eventuelt ikke overdrages sammen med bedriften, overgår til den nationale reserve.

[...]

2. Såfremt der ikke findes nogen aftale mellem parterne, eller hvis forpagtningskontrakter udløber uden at kunne fornyes på tilsvarende betingelser, eller i situationer, der har tilsvarende retsvirkninger, overdrages de referencemængder, der er til rådighed på de pågældende bedrifter, helt eller delvis til de producenter, der overtager dem, efter bestemmelser, som medlemsstaterne har fastsat eller skal fastsætte under hensyntagen til parternes legitime interesser.«

8 Artikel 8, stk. 1, første led, i forordning nr. 3950/92 giver medlemsstaterne mulighed for at »yde de producenter, der forpligter sig til definitivt at opgive hele deres mælkeproduktion eller en del af den, en godtgørelse, der udbetales i en eller flere årsrater, og overdrage de således frigivne referencemængder til den nationale reserve«.

9 Artikel 9, litra c), i forordning nr. 3950/92, som ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 1560/93 af 14. juni 1993 (EFT L 154, s. 30), definerer begrebet producent således:

»I denne forordning forstås ved:

[...]

c) »producent«: landmand, fysisk eller juridisk person eller sammenslutning af fysiske eller juridiske personer, hvis bedrift ligger på en medlemsstats geografiske område, og

— som sælger mælk eller andre mejeriprodukter direkte til forbrugeren

— og/eller leverer til opkøberen.«

De nationale bestemmelser

10 Forbundsrepublikken Tyskland har fastsat bestemmelser om overdragelse af referencemængder ved Milchgarantiemengenverordnung (tysk bekendtgørelse om mælkegarantimængder) af 21. marts 1994 (BGBl. 1994 I, s. 586), som ændret ved 31. Änderungsverordnung af 3. august 1994 (BGBl. 1994 I, s. 2050), og 32. Änderungsverordnung af 26. september 1994 (BGBl. 1994 I, s. 2575, herefter »MGV«).

11 MGV's § 7, stk. 2, bestemmer, at når en del af en virksomhed overdrages i henhold til en forpagtningskontrakt, overdrages der en tilsvarende referencemængde til forpagteren. Denne del svarer til forholdet mellem de arealer i den overdragne del af virksomheden, som anvendes til mælkeproduktion, og virksomhedens samlede arealer.

12 MGV's § 7, stk. 4, bestemmer, at såfremt forpagteren ikke kan videreføre aftalen, og såfremt han vil fortsætte mælkeproduktionen, overdrages halvdelen af de tilsvarende referencemængder med et maksimum på 2 500 kg pr. hektar til bortforpagteren. Denne begrænsning gælder ikke, når bortforpagteren har brug for referencemængder for at producere mælk til sig selv, sin ægtefælle eller sine børn.

13 I henhold til MGV's § 9 skal mælkeproducenten for opkøberen fremlægge et certifikat, der udarbejdes af delstatens kompetente myndigheder, her Amt für ländliche Räume Husum, og hvori det anføres, hvilken referencemængde der er overdraget, datoen for denne overdragelse, den mælkeproducent, som denne hidrører fra og den nævnte mængdes fedtindhold.

14 Såfremt bortforpagteren straks overdrager arealerne til en ny forpagter, udstedes der først et certifikat for overdragelsen af referencemængder fra den tidligere forpagter til bortforpagteren, og dernæst udsteder den kompetente myndighed endnu et certifikat for overdragelsen af referencemængder fra bortforpagteren til den nye forpagter.

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

15 P.H. Thomsen har siden den 1. juli 1982 drevet en bedrift med mælkeproduktion, først i fællesskab med sin far i form af et kompagniskab, senere, efter at dette blev opløst, som eneindehaver af landbrugsbedriften. Ved kontrakt indgået den 30. april 1981 med P. Henningsen forpagtede P.H. Thomsens far et landbrugsareal på i alt 34,29 hektar for en periode, der sluttede den 30. september 1993. P. Henningsen afgik ved døden i 1991, og hans arvinger, H. Henningsen, U. Henningsen og P. Henningsen, intervenienterne i hovedsagen, opsagde ved skrivelse af 20. august 1993 forpagtningskontrakten uden varsel. Efter at der var indgået forlig for Landwirtschaftsgericht, der var den kompetente ret, som bl.a. indebar en forlængelse af forpagtningskontrakten indtil den 30. september 1995, tilbagegav P.H. Thomsen på denne dato det forpagtede areal til P. Henningsens arvinger.

16 Efter at disse havde indgivet en ansøgning den 24. november 1995, attesterede Amt für ländliche Räume Husum ved afgørelse af 16. januar 1996, at der med virkning fra den 1. oktober 1995 var blevet overdraget en referencemængde på

85 725 kg til arvingerne som bortforpagtere af en del af bedriften, en mængde, der svarede til et nettolandbrugsareal på 34,29 hektar. Denne afgørelse blev truffet i henhold til MGV's § 7, stk. 2 og 4.

17 Efter forgæves klage til den sagsøgte forvaltningsmyndighed i hovedsagen anlagde P.H. Thomsen sag ved Verwaltungsgericht med påstand om annullation af afgørelsen af 16. januar 1996, således som den fremgår af klageafgørelsen af 14. februar 1996. Han har gjort gældende, at der efter de relevante bestemmelser i fællesskabsretten kun kunne overdrages en referencemængde til en mælkeproducent. Ifølge sagsøgeren har P. Henningsens arvinger aldrig været mælkeproducenter og havde heller ikke til hensigt at benytte det pågældende areal til mælkeproduktion i fremtiden.

18 Ved dom af 23. marts 1998 frifandt Verwaltungsgericht de sagsøgte med den begrundelse, at begrebet »producent« i artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 3950/92 i betragtning af andre bestemmelser i forordningen skal fortolkes vidt, således at det omfatter såvel tidligere producenter som potentielle producenter. Ifølge Verwaltungsgericht skulle der ved »mælkeproducent« forstås enhver person, der tilkommer en referencemængde, selv når den pågældende hverken sælger eller leverer mælk på det tidspunkt, der skal tages i betragtning.

19 P.H. Thomsen ankede denne dom til den forelæggende ret. Denne har udtalt, at ifølge Verwaltungsgerichts fortolkning omfatter begrebet »producent« efter artikel 9, litra c), i forordning nr. 3950/92 såvel tidligere mælkeproducenter som fremtidige, dvs. potentielle »producenter«.

20 Den forelæggende ret finder det tvivlsomt, om en sådan fortolkning er korrekt. Den er af den opfattelse, at ordlyden af artikel 9, litra c), i forordning nr. 3950/92 er klar, og at en fortolkning efter ordlyden af denne bestemmelse indebærer, at

der kun kan ske overdragelse af referencemængder i henhold til artikel 7 i forordning nr. 3950/92, når den berettigede, som overtager bedriften, allerede er producent på tidspunktet for overdragelsen, eller i hvert fald bliver producent på dette tidspunkt.

21 Derimod er kriterierne i artikel 7 i forordning nr. 3950/92 ikke opfyldt, når nogle dele af en bedrift, til hvilken der er knyttet referencemængder, ved køb, forpagtning eller tilbagegivelse af forpagtede arealer overdrages til en person, som ikke er producent, og som ikke har til hensigt at genoptage en mælkeproduktion eller overlade arealet til tredjemænd med dette formål for øje. Den forelæggende ret har i denne forbindelse tilføjet, at da forordning nr. 857/84 var i kraft, erkendte Bundesverwaltungsgericht (Tyskland), at der inden for rammerne af denne forordning var mulighed for en »midlertidig erhvervelse« af referencemængder, som kunne attesteres. En sådan fortolkning kan dog vanskeligt forenes med ordlyden af forordning nr. 3950/92.

22 Den forelæggende ret finder, at en bogstavelig anvendelse af artikel 7, sammenholdt med artikel 9, litra c), i forordning nr. 3950/92, er i overensstemmelse med forordningens formål. Samtidig skal det tages i betragtning, at lovgiver, som det fremgår af MGV, tilstræber, at der overdrages referencemængder til de producenter, som har brug for disse til drift af deres arealer. Imidlertid tyder gennemførelsesbestemmelserne i MGV på, at den tyske lovgiver har opfattet artikel 7 i forordning nr. 3950/92 anderledes.

23 Det er på denne retlige og faktiske baggrund, at Schleswig-Holsteinisches Oberverwaltungsgericht har fundet det hensigtsmæssigt at udsætte sagens afgørelse og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 7, stk. 2, i Rådets forordning (EØF) nr. 3950/92 af 28. december 1992 om en tillægsafgift på mælk og mejeriprodukter fortolkes således, at der

ved ophør af en forpagtningskontrakt kun kan ske hel eller delvis overdragelse af de referencemængder, der er til rådighed på de pågældende bedrifter i henhold til de bestemmelser, som medlemsstaterne har fastlagt eller skal fastlægge under hensyntagen til parternes legitime interesser, når bortforpagteren på tidspunktet for tilbagegivelsen er producent i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 9, litra c), i forordning (EØF) nr. 3950/92?

2) Dersom producentbegrebet i artikel 7, stk 2, skal forstås i en videre betydning, spørges: Er overdragelse da også mulig, når bortforpagteren ikke agter at genoptage mælkeproduktionen, men alene har til hensigt at overdrage referencemængderne sammen med arealerne til en tredjemand?

3) Såfremt dette spørgsmål besvares bekræftende, spørges: Skal den tredjemand, til hvem referencemængderne skal overdrages, under alle omstændigheder være producent i artikel 9, litra c)'s forstand?«

De præjudicielle spørgsmål

24 Med de tre spørgsmål, som behandles samlet, spørger den forelæggende ret nærmere bestemt, om artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 3950/92 skal fortolkes således, at det, når en forpagtningskontrakt vedrørende en mælkeproducerende bedrift udløber, er muligt helt eller delvis at overdrage den hertil knyttede referencemængde til bortforpagteren, ikke blot når denne er mælkeproducent på det tidspunkt, hvor forpagtningskontrakten udløber, men også når han forpligter sig til at udøve virksomhed som mælkeproducent eller overdrager den disponible referencemængde til en tredjemand, som er mælkeproducent.

Indlæg til Domstolen

25 P.H. Thomsen har gjort gældende, at ifølge artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 3950/92 kan de referencemængder, der er knyttet til det pågældende areal, kun overdrages til bortforpagteren ved forpagtningens udløb, såfremt han selv er producent som omhandlet i samme forordnings artikel 9, litra c).

26 Han har anført, at selv hvis det antages, at der kunne tænkes en videre fortolkning af begrebet producent, som afveg fra definitionen i artikel 9, litra c), i forordning nr. 3950/92, ville det kun være for at undgå retlige følger, som fællesskabslovgiver åbenbart ikke har tilsigtet. Dette er imidlertid ikke tilfældet i hovedsagen. P.H. Thomsen har i denne forbindelse anført, at det klart fremgår af flere bestemmelser i forordning nr. 3950/92, at dennes formål er dels at lade den mælkeproduktion, der fandt sted før dens udstedelse, uændret, dels at styrke den konkurrencemæssige stilling for virksomheden, der er i drift, og som kan udvikles. Denne forordning har ikke til formål at forøge ejere af fast ejendoms goder eller at skaffe disse yderligere goder, når de i lighed med P. Henningsens arvinger ikke er mælkeproducenter og ikke har til hensigt at påbegynde en virksomhed med mælkeproduktion.

27 Amt für ländliche Räume Husum, P. Henningsens arvinger samt den tyske regering har i det væsentlige anført, at artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 3950/92 bemyndiger medlemsstaterne til at fastsætte bestemmelser, hvorefter de referencemængder, der er til rådighed ved forpagtningens ophør, overdrages til bortforpagterne, selv når disse ved forpagtningskontraktens udløb ikke er mælkeproducenter. De er af den opfattelse, at begrebet producent efter artikel 7, stk. 2, skal fortolkes således, at det omfatter såvel tidligere som fremtidige mælkeproducenter. Til støtte for deres argumentation har de bl.a.

påberåbt sig artikel 5, stk. 2, og artikel 8, stk. 1, første led, i forordning nr. 3950/92, hvoraf det ifølge dem fremgår, at referencemængder på visse betingelser også kan overdrages til fremtidige producenter.

28 P. Henningsens arvinger har tilføjet, at artikel 9, litra c), i forordning nr. 3950/92 ikke har til formål at begrænse retten til tilbagegivelse af arealer eller at fastlægge den gruppe af personer, til hvilke en referencemængde kan overdrages. Den definition af begrebet producent, som bestemmelsen indeholder, tjener nemlig alene til at fastlægge, hvilke personer der skal betale tillægsafgift. De har anført, at princippet om, at referencemængderne har karakter af tilbehør til arealerne, og dermed princippet om, at referencemængderne overdrages til bortforpagteren, når de forpagtede arealer tilbagegives, er berettigede af hensyn til beskyttelsen af den berettigede forventning, fordi enhver bortforpagter, når forpagtningskontrakten indgås, kan imødese muligheden for at genoptage mælkeproduktionen, efter at de arealer, som denne vedrører, er tilbagegivet.

29 De har derfor konkluderet, at i henhold til artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 3950/92 overdrages de referencemængder, der er knyttet til de pågældende arealer, til bortforpagterne ved udløbet af forpagtningskontrakterne, både når disse på dette tidspunkt ikke er mælkeproducenter eller ikke har til hensigt at producere mælk, og når de har til hensigt at overdrage arealerne ved salg eller bortforpagtning til en tredjemand, som på tidspunktet for denne transaktion ikke er producent.

30 Derimod er den tyske regering på dette sidste punkt ikke enig i P. Henningsens arvingers fortolkning. Den har gjort gældende, at en overdragelse af referencemængder til bortforpagteren kan ske, når denne ikke har til hensigt selv at genoptage mælkeproduktionen, men kun når han agter at overdrage referencemængderne sammen med arealerne til en tredjemand. I dette tilfælde skal den, der til sidst overtager arealerne, være producent efter artikel 9, litra c), i forordning nr. 3950/92.

31 Hovedsagelig under henvisning til Domstolens praksis, navnlig dommene af 15. januar 1991, Ballmann (sag C-341/89, Sml. I, s. 25) og af 17. april 1997, EARL de Kerlast (sag C-15/95, Sml. I, s. 1961), har Kommissionen foreslået, at de tre præjudicielle spørgsmål besvares med, at når en forpagtningskontrakt udløber, kan den disponible referencemængde på den pågældende bedrift kun helt eller delvis overdrages til den person, som overtager bedriften — uanset om det er bortforpagteren eller en ny forpagter — efter bestemmelser, som er fastsat eller fastsættes af medlemsstaterne, og under hensyn til parternes legitime interesser, når denne person på tidspunktet for denne overtagelse er producent som omhandlet i artikel 9, litra c), i forordning nr. 3950/92.

Domstolens svar

32 Det bemærkes indledningsvis, at det følger af den generelle opbygning af ordningen med tillægsafgift på mælk som helhed, at en landmand kun kan få tildelt en referencemængde, såfremt han er producent. Afgørende for besvarelsen af de forelagte spørgsmål er derfor, hvorledes begrebet producent i den omhandlede ordning, som i dette tilfælde er defineret i artikel 9, litra c), i forordning nr. 3950/92, skal forstås (Ballmann-dommen, præmis 9).

33 I denne forbindelse bemærkes, at det fremgår af Domstolens praksis, at i forbindelse med en bortforpagtning, som omhandlet i artikel 7, stk. 1, i forordning nr. 3950/92, kan en bortforpagter kun udnytte den referencemængde, der er tildelt på grundlag af bedriftens arealer, såfremt han som landmand er producent som omhandlet i denne forordnings artikel 9, litra c). Ligeledes bemærkes, at i tilfælde af overdragelse af en allerede tildelt referencemængde skal en erhverver, som overtager arealerne, være producent for at have ret til en overdragelse af den tilknyttede referencemængde (jf. i denne retning EARL de Kerlast-dommen, præmis 24).

34 Skønt denne retspraksis ganske vist er udviklet vedrørende artikel 7, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 3950/92, som alene omhandler overdragelse af referencemængder til forpagteren i tilfælde af forpagtning og til erhververen i tilfælde af salg eller overdragelse ved arv, må det nødvendigvis erkendes, at denne bestemmelse og stk. 2 i samme artikel 7 ikke kan give anledning til en anden fortolkning med hensyn til reglerne for overdragelse af referencemængden.

35 I denne forbindelse må det nødvendigvis for det første fastslås, at såvel artikel 7, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 3950/92 som samme bestemmelses stk. 2 netop henviser til overdragelse af den referencemængde [de referencemængder], der er til rådighed »til de producenter, som overtager den [dem]«. Det ville være i strid med retssikkerhedsprincippet at fortolke to bestemmelser, der i det væsentlige er affattet identisk, forskelligt, når de tilmed er indeholdt i samme artikel i en fællesskabsforordning.

36 For det andet bekræftes en sådan fortolkning, som bør anlægges med hensyn til de to stykker i artikel 7 i forordning nr. 3950/92, af den omstændighed, at køberen til og arvingen af en bedrift, som nævnes i bestemmelsens stk. 1, første afsnit, befinder sig i en situation, der næsten er identisk med en bortforpagters, idet sidstnævnte som regel er ejer af bedriften.

37 For det tredje kan udtrykket »producent« i artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 3950/92 ikke anses for at dække et begreb, der er forskelligt fra begrebet i samme forordnings artikel 9, litra c), da det præciseres i sidstnævnte bestemmelse, at de definitioner, som den indeholder, gives »i denne forordning«.

38 For det fjerde bemærkes i modsætning til, hvad P. Henningsens arvinger og den tyske regering har anført, at princippet i artikel 7, stk. 1, i forordning nr. 3950/92,

hvorefter der kun overdrages en referencemængde sammen med overdragelse af de arealer af bedriften, som den er knyttet til, ikke gør det nødvendigt at antage, at det ikke er en betingelse for overdragelsen til bortforpagteren af den referencemængde, som forpagteren tidligere var indehaver af, at bortforpagteren er producent.

39 Det nævnte princip er derimod den nødvendige følge af det grundlæggende princip, der følger af den generelle opbygning af ordningen med tillægsafgift på mælk, som der henvises til i denne doms præmis 32, og hvorefter der kun kan tildeles en landmand en referencemængde, såfremt han er mælkeproducent. Princippet om, at referencemængden kun overdrages sammen med den bedrift, som den er knyttet til, har med andre ord til formål at forhindre, at referencemængderne anvendes, ikke til at producere eller forhandle mælk, men til at drage rent økonomiske fordele ved udnyttelse af disse referencemængders markedsværdi (jf. i denne retning dom af dags dato, sag C-313/99, Mulligan m.fl., trykt i dette bind af Samling af Afgørelser, præmis 30).

40 Med hensyn til den tyske regerings argumentation, hvorefter det fremgår af dommen af 23. januar 1997, St. Martinus Elten (sag C-463/93, Sml. I, s. 255), at den referencemængde, der er tilknyttet den pågældende bedrift, ved forpagtningens udløb går tilbage til bortforpagteren, uden at det kræves af denne, at han er producent som omhandlet i artikel 9, litra c), i forordning nr. 3950/92, bemærkes blot, at Domstolen i nævnte dom alene blev spurgt om, hvilken ordning der gælder for referencemængden, når forpagteren ved udløbet af en forpagtningskontrakt ikke har til hensigt at fortsætte mælkeproduktionen. En sådan dom kan derfor ikke anses for relevant for tvisten i hovedsagen.

41 Det må derfor konkluderes, at i henhold til artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 3950/92 kan den referencemængde, der er knyttet til en mælkeproducerende bedrift, i princippet kun helt eller delvis gå tilbage til bortforpagteren ved udløbet af en forpagtningskontrakt vedrørende denne bedrift, når bortforpagteren er producent som omhandlet i samme forordnings artikel 9, litra c).

42 Artikel 7, stk. 2, kan imidlertid ikke fortolkes således, at den udelukker den mulighed, at bortforpagteren, når han ikke har til hensigt selv at genoptage produktion eller forhandling af mælk, på tidspunktet for forpagtningskontraktens udløb kan overdrage bedriften til en tredjemand med de hertil knyttede referencemængder. Det bemærkes, at artikel 7, stk. 2, ikke specifikt henviser til »bortforpagtere«, men til de »producenter«, der overtager bedriften. Det følger heraf, at denne bestemmelse ikke udelukker den mulighed, at bortforpagteren på nævnte tidspunkt overdrager bedriften til en tredjemand med alle eller en del af de hertil knyttede referencemængder, bl.a. ved salg eller bortforpagtning. I et sådant tilfælde skal den tredjemand, som »overtager bedriften« som omhandlet i artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 3950/92, være producent som omhandlet i samme forordnings artikel 9, litra c).

43 Det skal dog tilføjes, at skønt de nærmere regler for en sådan overdragelse i mangel af specifikke bestemmelser i forordning nr. 3950/92 ganske vist skal fastsættes i medlemsstaternes lovgivning, kan bortforpagterens midlertidige erhvervelse af referencemængder efter fællesskabsretten kun tillades, såfremt den er nødvendig og af så kort varighed som muligt. At tillade en midlertidig tildeling af referencemængder for en lang periode til bortforpagtere, som ikke har til hensigt at producere mælk, ville nemlig være i strid med den generelle opbygning af ordningen med tillægsafgift på mælk samt med princippet om, at en referencemængde kun kan tildeles en landmand, såfremt denne er mælkeproducent.

44 Endelig skal det også undersøges, præcist på hvilket tidspunkt en bortforpagter, som overtager en mælkeproducerende bedrift efter forpagtningskontraktens udløb og har til hensigt at producere mælk, skal være producent som omhandlet i artikel 9, litra c), i forordning nr. 3950/92 for at kunne udnytte de referencemængder, der er knyttet til denne bedrift.

45 Ganske vist indeholder forordning nr. 3950/92 ingen udtrykkelig bestemmelse herom. Det bemærkes imidlertid, at forordningens artikel 7, stk. 2, ikke kan fortolkes således, at den kræver, at bortforpagterne skal være mælkeproducenter

på det præcise tidspunkt, hvor forpagtningskontrakten udløber, for at kunne overtage den pågældende bedrift med de hertil knyttede referencemængder. Bl.a. i betragtning af denne bestemmelses hovedformål, som er at undgå, at der tildeles referencemængder til personer, som ønsker at drage en rent økonomisk fordel af denne tildeling, er det nemlig tilstrækkeligt, at bortforpagterne på det nævnte tidspunkt godtgør, at de konkret forbereder sig til hurtigst muligt at udøve virksomhed som mælkeproducenter.

46 Under hensyn til de foregående betragtninger i deres helhed skal de stillede spørgsmål derfor besvares med, at artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 3950/92 skal fortolkes således, at når en forpagtningskontrakt vedrørende en mælkeproducerende bedrift udløber, kan den hertil knyttede referencemængde kun overdrages helt eller delvis til bortforpagteren, når denne er »producent« som omhandlet i forordningens artikel 9, litra c), eller på tidspunktet for forpagtningskontraktens udløb overdrager den disponible referencemængde til en tredjemand, som er mælkeproducent. Med hensyn til tildeling af de relevante referencemængder til bortforpagtere i henhold til artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 3950/92 er det tilstrækkeligt, at disse på det nævnte tidspunkt godtgør, at de konkret forbereder sig til hurtigst muligt at udøve virksomhed som »producenter« som omhandlet i forordningens artikel 9, litra c).

Sagens omkostninger

47 De udgifter, der er afholdt af den tyske regering og af Kommissionen, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af Schleswig-Holsteinisches Oberverwaltungsgericht ved kendelse af 22. september 1999, for ret:

Artikel 7, stk. 2, i Rådets forordning (EØF) nr. 3950/92 af 28. december 1992 om en tillægsafgift på mælk og mejeriprodukter skal fortolkes således, at når en forpagtningskontrakt vedrørende en mælkeproducerende bedrift udløber, kan den hertil knyttede referencemængde kun overdrages helt eller delvis til bortforpagteren, når denne er »producent« som omhandlet i forordningens artikel 9, litra c), eller på tidspunktet for forpagtningskontraktens udløb overdrager den disponible referencemængde til en tredjemand, som er mælkeproducent. Med hensyn til tildeling af de relevante referencemængder til bortforpagtere i henhold til artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 3950/92 er det tilstrækkeligt, at disse på det nævnte tidspunkt godtgør, at de konkret forbereder sig til hurtigst muligt at udøve virksomhed som »producenter« som omhandlet i forordningens artikel 9, litra c).

Colneric Gulmann Skouris

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 20. juni 2002.

R. Grass

Justitssekretær

F. Macken

Formand for Sjette Afdeling